FRANCKESCHE
STIFTUNGEN

Alte Drucke

ANTO. DE BVTRIO || IN QVINQVE LIBROS DECRE=||TALIVM COMMENTARIA ... Summarijs ... Flori || de Sura Lugdunen[sis] ... || ... ||

... || SVPER QVINTO DECRE=||TALIVM. || CLARISSIMI IVRIS || VTRIVSQVE DOCTORIS DOMINI || Antonij de Butrio super Quinto Decre=||talium accuratissime excusa, ... || ... ||

Antonius <de Butrio>

Lugduni, 1532

De purgatione vulgari. Rubrica.

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downladed and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150710

Visual Library

8 que habet vim diffinitiue: qđ eſt bene notandum. ¶ †Oppo. ſecū-
do qđ non inter grauiora crimina reputatur lapſus carnis: cū faci-
liter quis illū incurrit. So. expone grauius. i. communi⁹: ſic. xxij.
q. vij. quid. Uel eſt grauius: quia per ipm̄ perditur bonū recte con-
9 ſcientie. de tempo. ordi. c. fi. ¶ †Oppo. tertio ꝙ iuramētū debeat
exprimi cum qua deliquerit: q: non ſufficit ꝙ ſit infamatus ex de-
licto in genere: vel ꝙ iuret in genere: ſed debet dicere, qđ delictum
cōmiſit cum tali ⁊ de tali. ff. de accu. l. libellor. ⁊ de procu. tue. Ite3
q: in inquiſitione ſunt omnia ſingul'r exprimenda. de accuſa. qua-
liter ⁊ qñ. ij. §. debet. ad hoc no. de elec. in. c. pe. in glo. iij. lib. vj. Itē
q: non l3 vagari in tali crimine in diſcrimen alterius: vt. l. pretor.
j. rñſo. ff. de iniur. So. in libellis ⁊ accuſationibus debent crimina
ſpecificari: q: accuſatio eſt odioſa ⁊ ad proſecutionem iniurie: ⁊ ha-
bet quandoq; grauiſſimam penam in inquiſitiōe: ſi eſt generalis
non ſpecificatur. de ſimo. licet hely. de accu. licet. ⁊. c. veniens. d3 ta-
men poſtea in proceſſu ſpecificare: ſi velit punire vt iudex certam
poſſet ferre ſententiam. Inſti. de accu. §. curare. In purgatiōe nō
requiritur ſpecificatio criminum: vt hic. ⁊. ſ. eo. accedens. c. conſti-
tutus. ⁊. c. ex tuarum. ⁊ hoc fit ex neceſſitate. ⁊ non poteſt eſſe aliter
quia propter infamiam fit inquiſitio: ⁊ non indicitur purgatio: q̄
tamen ex incerto auctore procedit. Tamen dicit hoſtiē. ꝙ ſi actio
eſt ſpecialis: ſpecificatio eſt facienda: ſi hoc petatur: alias ſecus: vt
C. de except. l. fi. ſecus in generalibus ⁊ vniuerſalibus. Item ꝙ etiā
in ciuilibus admittitur qñq; incerte petitio. ſ. quando libellus eſt
incertus: quia dependet a facto alieno: dūmodo in proceſſu poſt-
modū declaretur: vt. ff. quo. lega. l. j. §. ꝙ autem. ⁊c. In ciuilibus ac-
cuſationibus dic vt de libel. obla. c. j. ⁊. c. conquerente. de offi. ordi.
qđ hic ſupflue repetit Inno. in exceptionibus vt quidem repella-
tur a teſtimonio vel ordine vel beneficio debent omnia ſpecifica-
ri. de teſti. preſentium. §. teſtes. ⁊ verſi. ſi vero dictus abbas. vbi Io.
and. dicit hoc nō probari per illos tex. in nouella. niſi opponatur
exceptio cum infamia vt quis a dignitate repellatur: q: tunc ſuffi-
cit opponere adulterium vel conſimile in genere: dūtamen iuret
ſe ignorare cum quo. argu. ff. de furtis. l. ignorare. In exceptione
excōmunicationis idem qđ non ſufficit quod in genere propona-
tur. de except. pia. §. ſi quis igitur. lib. vj. vbi de hoc Io. an. Finali-
ter cōcludit Inno. ꝙ ſm ꝙ eſt fama capitula ſunt tradēda: q: ſi ge-
neralis generaliter: ſi ſpecialis ſpecialiter. Ad hoc no. in ſimili. de
ſen. excom. ſtatuimus. §. ex loca. lib. vj. ⁊ ſic tantum facit generalis
infamia quo ad generalia: quantum ſpecialis quo ad ſpecialia. ad
hoc. ff. pro ſocio. l. pro actione. §. renūciare. per hec infert Inno. ꝙ
idem debet dici in purgatione: q: ſi generaliter quis eſt infamat⁹:
generalis debet indici purgatio: ſi ſpecialiter ſpecialis debet indi-
ci: imo dicit precauendu3 ne quis compellatur ad denudandū in-
famiam alicuius maxime occultam. iuxta no. in. c. delictorum. de
teſti. cog. Alioquin contingeret multa peccata occulta publicari
⁊ ipſorum correctionem impediri contra mentem plurium iuriū.
10 ¶ †Oppo. glo. ſecunda. ꝙ debuerit exigi iuramentum ꝙ a tem-
pore baptiſmi non peccauerit. xxv. di. c. fi. So. dicit glo. ꝙ forma ⁊
rigor illius canonis non ſeruatur qđ a natiuitate exigi d3: nec ho-
die: nec olim forma ꝙ a baptiſmo olim admittebatur: ſed quia ho-
die non inueniuntur tales: ⁊ nemo ſine crimine viuit: talis forma
11 eſt reprobata ſm glo. ¶ †Glo. iiij. in prin. literalis. in verbo ſepe.
querit quare iuramentum ꝙ erat immunis eſſet temerarium. di-
cit glo. ꝙ iuramentum erat inſufficiens: q: dato ꝙ peccatum eſſet
dimiſſum quo ad forum penitentiale: non erat dimiſſum quo ad
penam temporalem. de penis. diſt. ij. ſi peccatum. Idem dicit gloſ.
ſuper verbo. cōmiſiſſe: quia talis penitentia non tollit infamia3
delicti que remanet de facto non ſufficiens: ergo erat talis purga-
12 tio. ¶ †No. hanc glo. quia ſicut ſententia non poteſt tollere infa-
miam facti: ſic nec penitentia. ad hoc. ſ. eo. ex tuarum. Item quia
poſito ꝙ diceret ſe immunem reſpectu fori penitentialis: de hoc
non erat certus: ſed dubius: q: hoc pro certo ſcire non poterat: vñ
iurando ꝙ eſſet immunis erat doloſum: temerarium: ⁊ indiſcre-
tum iuramentum. ¶ Secundo oppo. cum eadem gloſſ. quod hec
forma procedit. ſ. eod. conſtitutus. vbi ſufficit iurare ꝙ ſit immu-
nis. So. dicit qđ debet addi ad illam formam. i. non commiſit illa
crimina de quibus epiſcopus erat infamatus. Uel dic ꝙ in com-
purgatoribus iuramētū eſt ſufficiens qđ iurent ſm ↄſcientia3 ſit
immunis: quia cum nō ſint certi de penitentia: nec hoc poſſint ve-
riſimiliter credere vel ſcire: intelligere qđ credit qđ non cōmiſit: ſe-
13 cus in purgādo. ¶ †Querit glo. in verbo poſtq̄: quare de preteri-
tis ante promotionem ſe nō purget. glo. dicit quia non eſt infama-
tus de illis: al's non fuiſſet ꝓmotus. lxxxj. di. tm̄. de accu. oipotēs.
Itē ex quo approbauerūt epi ei⁹ mores: ip3 reprobare nō pñt. viij.
q. ij. dilectiſſimi. cu3 ſimi. Phil. hoc fatetur ſi crimen ſit leue. Sec⁹
ſi graue: quia de crimine ante cōmiſſo debet ſe purgare. lxviij. diſt.
c. j. xxviij. di. c. vltimo. Quod eſt verum ſm Hoſtien. ſi crimen non
fuit occultum. Et dicit Hoſtien. hec bene notanda per prelatos ⁊
alios in officio conſtitutos: quod facit etiam pro eis. ſcilicet quia
promotores non debent venire contra factum ſuum. de cleri. con-
iu. c. diuerſis. cum ſi. Item quia occulta ſoli deo ſunt relinquenda
vt. ſ. de ſimo. ſicut nobis. in fi. Nec ob. ſi dicitur promotores igno-
raſſe: q: aut non inquiſiuerunt: ⁊ ſic fuerunt in culpa. arg. xxxviij.
diſ. §. fi. ⁊. ſ. de elec. cum terra. vbi hoc aut inquiſiuerunt ⁊ nihil in-
uenerunt: ergo occultum: ⁊ ſic ſoli deo relinquendum: que occulta
non impediunt promotionem: vt in. c. fina. de tempo. ordinā. Cō-
tra predicta tamen facit quod non ignores. ad finem. de preben.
de quo dic vt ibi in glo.

¶ De purgatione vulgari. Rubrica.

1 ☞ Purgatio vulgaris ⁊ canonica vnde dicatur.

¶ Uiſo de purgatione canonica ꝓmiſſa: videndū eſt de vulgari ꝓ-
1 hibita: †⁊ d' vulgaris: q: illam vulg⁹ inuenit: ſicut canonica quam
canō indixit. Et materia habet. xij. q. v. ↄſuluiſti. vſq; ad fi. qōnis.

1 ☞ Purgatio vulgaris quare ſit prohibita hodie. nu. 3.
2 Duella ſunt hodie prohibita.
1 Dura ſuſcepti. ¶ †Duella ⁊ alie vulga-
res purgationes ſunt ꝓ-
hibite. hoc primo: quia per eos ſepe damnatur ab-
ſoluendus. hoc ſecūdo. Et q: per eas deus tentatur
hoc tertio. Et ibi in eo caſu. i. loco: ſcilicet an in pre-
dio vel platea: ſeu poſſeſſiōe eccleſie hec fieri debeāt:
vel vt fiant ſubſtineri: conſueuerunt enim fieri: quia ampliora lo-
ca vel plateas magis ad id aptas habere ſolent eccleſie: vel in eo ca-
ſu proprie: q: pro litigio poſſeſſionū eccleſie dari nō debent duella-
tores: ſiue litigiū inter duas eccl'ias vl' iter eccl'ias ⁊ ꝑuatū: nec etiā
in alijs. ſ. in cauſis laicorum permitti debēt. ¶ Notabilia ſunt cla-
2 ra ſcōm vtranq; lecturam. ¶ †Oppo. q° duellum toleratur: q: go-
lias pugnauit cum dauid. Solu. id fuit ex inſtinctu ſpiritus ſan-
cti: ſicut petrus excuſatur qui geminum fecit homicidium. xxiij. q.
vlti. occidit: ⁊ patriarche excuſantur ab adulterio. de diuor. gaude-
3 mus. ¶ †Querit glo. quare purgatio hec reprobetur. dicit gl. quia
tentare videtur deum. j. c. vltimo. ⁊ q: fabricante diabolo inuenta.
ij. q. v. mennam. ⁊ quia qui in culpa non eſt punitur. j. c. proxi. ⁊ q:
quādiu homo habet quid faciat non debeat deum tentare. alleg.
iura. ⁊c.
1 ☞ Accuſari poſſunt duo ſimul de eodem delicto. nu. 6.
2 Agere quando impediatur aliquis propter ſuū peccatum: l3 iuſte
agere poſſit.
3 Furti pena eſt vt quis quandoq; bonis ſuis ſpolietur.
4 Sentētia lata ex improbata ꝓbatiōe retractatur veritate ↄperta.
5 Sententia lata contra ius an valeat vt videatur poſſe tranſire in
rem iudicatam per quam retractari nequeat etiā ꝑtextu facti no-
uiter emergentis. nu. 4.
7 Preſcribi an poſſit iuriſditio meri ⁊ mixti imperij.
1 Significantibus. In prima conq̄ſtio
In ſecūda prouiſio
¶ †No. ꝙ duo poſſunt in eodem libello de eodem de-
licto accuſari. ¶ Nota ꝙ peccatum qñq; nouā facit vin-
dictam: vnde dicim⁹ in vulgari: peccato vegio fa vergogna noua.
2 ¶ †Tertiū nota ꝙ peccatu3 hoīs impedit proceſſum: etiam in eo
qđ iuſte agit: ſicut inducit infirmitatē. de peñ. cū infirmitas. ⁊ mor-
3 tem. de appel. qua fronte. ¶ †Quarto no. penam furti vt quis bo-
nis ſpolietur: hoc erit forte de conſuetudine terre. ¶ Quinto no.
4 qđ quandoq; deus reuelat veritate3 apud homines. ¶ †Ultimo
no. ꝙ ſententia lata ex improbata probatione veritate comper-
ta retractatur. ¶ Glo. j. oppo. ꝙ ſententia hic nō debeat retracta-
ri comperta veritate: ex quo tranſiuit in rem iudicata3. de re iudi.
cum inter nos. ⁊ quia ex ipſa ſententia eſt factum ius inter partes
dato quod ſit iniuſta. Item quia pretextu nouiter emergentis ſen-
tentia non reuocatur. de re iudi. cum inter monaſteriu3. cum ſimi.
¶ Glo. dat duas ſolutiones. Prima quod ſententia propter pro-
babilem errorem lata retractatur. allegat iura. de frigi. fraternita-
tis. Allegat alios caſus in quibus retractatur ſententia. Secun-
da ſolu. ꝙ retractatur ſententia hic: quia nulla eo quod lata auto-
ritate probationis a iure improbate. ¶ Dic tu colligendo verba
docto. quod ſi lata eſt ſententia pretextu probationis vere ⁊ nō im-
probate: ⁊ omnino integre: ⁊ ſententia eſt aliqua: licet iniuſta va-
let: nec retractat̄ niſi cauſa redeat ad non cauſam: vt in illa. l. itaq;
filio. vel niſi fauor cauſe aliquid inducat: vt in cauſa matrimoniali
vt dicto. c. fraternitatis. de re iudi. tenor. ⁊. conſanguinei. Si ſentē-
tia eſt lata pretextu probationis non improbate: ſed falſe: dic vt ſ.
except. cum venerabilis. de proba. licet cauſam. ⁊ per Bar. de re iu-
di. l. diuus. Si eſt lata pretextu probationis preſumpte: ⁊ non oi-
no integre vt in purgatione illa comperta veritate retractatur. di
xi. ſ. e. ex tuarum. ⁊ dicit hic Hoſt. Si vero ſententia eſt nulla: nō eſt
dubium

dubium qđ retractatur. Attende tamē ad vnū ſingulare dictū Ho
ſtien. qđ dato qđ ſentētia ſit lata contra ius partis ⁊ trãſiuerit in rem
iudicatam: licet non ſit remediū appellationis: pōt tñ audiri per viã
reſtitutionis in integrū ex clauſula generali: qđ not. allegat de reſti.
in integ. ex literis. ff. ex qui. cau. ma. l. j. §. fi. ⁊ l. ſed et ſi per pretorē. §.
fi. et l. nec non. §. qđ eis. Et ſic poteſt intelligi. C. de reb⁹ cre. ff. de iu
retur. l. admonendi. ⁊ ff. qñ ac. de pecu. eſt anna. l. iij. in fi. Qđ not. q
cōſului ſemel aduocatū valentiſſimū dampbi de capel. ⁊ hoc dicebã
eſſe equū. ⁊ allegabã l. ſi mutuus. in prin. ff. de excep. rei iudi. Ipſe hic
dicit cōtra id qđ reſpōdet aduocatus: ⁊ equū eſt: ſed forte in practica
nō ſeruaretur: ſaltē vbi eſt quid imputetur ſi nō appellauit: q iuſta
cauſa nō videtur eſſe cauſa. Sed ſi nō habebit inſtrumēta poſtea re
perta nō eſt: quid imputet: ⁊ hoc intellige qñ ſententia fuit lata per
veras probatiōes: licet iniuſtas: alias caſus nō haberet dubiū: quia
vbi per falſas datur repetitio: ⁊ ſic fit retrãſactio. gl. hoc tenet. ff. mã
5 da. l. ſi fideiuſſor. §. in oib⁹. Guil. in. l. pe. ff. de iuſti. ⁊ iure. ¶ †Si que
ritur an valeat ſentētia contra ius. dicit diſtinguendū ſm Iaco. de
arctio. q aut eſt error in ordine iudicij: ⁊ tunc aut ſubſtãtialis cauſe
ad cauſam ⁊ non vitiat. l. j. C. de appel. l. prolatam. C. de ſen. ij. q. j. in
ſumma. Si eiuſdē ad ſeipſam ſic: vt etiã ibi. Si aūt eſt error in prola
tione ſentētie: aut quia tulit aliter ꝙ volebat: aut q aliter quã debe
bat: primo caſu aut manifeſte conſtat de errore: ⁊ tunc nō valet quaſi
ore dixiſſe nō videat qđ mēte non agitauit. ff. de ſupel. lega. l. labeo.
de reg. iur. in ambiguo. ⁊ verba deſeruiūt intentioni nō ecōuerſo. ʒ.
de appel. ſecūdo requiris. Si aūt non cōſtat ſtatur ſententie. ff. de ar
bi. l. qualē. de re iudi. l. index. Si vero fuit error in aliter proferendo
quã debeat: aut fuit expreſſe contra ius: aut expreſſus error in illa: ⁊
tunc eſt nulla. ij. q. vj. §. diffinitiua. poſt princi. in verſi. item ſi ſenten
tia contra ius: que eſt. l. ij. C. qñ prouo. nō eſt neceſſe. ʒ. de iudi. c. j. de
ſen. excō. ſacro. Si aūt non expreſſe eſt contra ius ſcriptū: ſed contra
ius litigatorū lata eſt tenet: ex quo nō fuit appellatū. ʒ. de re iudi. cū
inter. in fi. ⁊ ff. que ſen. ſine app. reſcin. l. j. de hoc in ſpe. de arbitris. §.
6 fi. verſi. qđ ergo. ¶ †Opp. qđ quis duos in codē libello non accuſet
C. qui accu. nō poſ. l. cū romana. Sol. de eodem crimine duos in eo
dem libello vel diuerſo: duos de diuerſis in diuerſis libellis pōt: non
in eodem tres: non nec in eodē: nec in diuerſis poteſt: ſm quoſdam.
Alij qđ nec duos diuerſis libellis niſi proſequatur ſuam iniuriaȝ: vt
hic. ff. de accu. l. hos accuſare. dic vt no. in. l. qui de crimi. C. de accu.
7 ¶ †Oppo. qđ ſpoletani non potuerūt iſtos dãnare: q ſunt ſub do
minio eccleſie: licet non plene: ⁊ bene cognoſcūt. dic qđ iſta ciuitas ⁊
alie de patrimonio ab initio conſtituerunt qđ de humilioribus co
gnoſcant: poſtea paulatim ſibi iuriſditionem totalem vſurpauerūt:
de iure tamen dicit qđ preſcriptio illi preiudicare nō potuit. xciij. di.
illud. facit qđ no. de preſcrip. c. fi. Et ſic patet qđ ciuitates italie tan
quã iniuſte tenentes non poſſunt ſibi preſcribere merum ⁊ mixtum
imperium: quicquid dicat Bar. in. l. cunctos populos. de ſum. tri. et
fi. catho. vide quod no. de foro compe. licet ⁊c.

1 ☞ Penam tēporalē imponere poſſunt tēplarij in loco vbi tēpo
ralem iuriſditionē exercent.
2 Pena que veniat imponenda illi qui purgationem vulgarem ni
xus eſt.
3 Purgationem vulgarem nitens quare videatur deum tentare.

D Ilecti. Summatū eſt. ʒ. c. j. Prima pars ponit cō
uerſorum querelã. ſcđa dat iudices ibi. cuȝ
1 igitur. ¶ †Nota primo qđ templarij poſſunt in loco vbi
exercent tēporalē iuriſditionē imponere penaȝ tēporalē.
¶ No. ſcđo quod purgatio vulgaris eſt improbata: q deuȝ tentat.
2 ¶ †Quero qualis erat hec ciuilis pena: dic caſtigationis ſine morte
et mēbri trūcatione. C. de ſer. fugi. aut. ſed nemo. Dicit Hoſti. qđ vt
plurimum pena corporalis infligitur ⁊ erat ciuilis: ſed ciuiliter non
3 imponebatur. de homici. tua. ¶ †Quero qualiter deum tentare vi
deantur. dic quia naturaliter ferrū ignitū naturaliter debet manuȝ
ledere: et pugil vſitatus debet obtinere contra non vſitatum. Unde
in purgatione vulgari queritur miraculoſum: ⁊ ſupernaturale: ⁊ per
hoc deus tentatur ⁊c.

¶ De iniurijs ⁊ damno dato. Rubrica.

¶ Uiſo de varijs exceſſibus: quia ex eis vt plurimuȝ inferuntur in
iurie ⁊ dãna: ideo ſubmittit de iniurijs ⁊ dãno dato. De materia. ij.
q. viij. actor. in fi. xv. q. j. illud. xxiij. q. iij. inter querelas. De ſecūda.
xvij. q. iiij. diffiniti. xxiij. q. vlti. peſſimam. De vtroq. xxiij. q. ij. per
totum. ⁊ repetitur in. vj. ⁊c.

1 ☞ Propter rixam percutiēs nō eſt immunis a culpa ſeu delicto.
2 Uulnerans alterum tenetur ad eius operas et expenſas ex quibus
inutiliter agit.
3 Uulnerans alterum ſe defendendo non tenetur ad expenſas ⁊ ope
ras ex quibus inutiliter agit: et ſi vulneratus iniuriam remiſerit: an
poſſit agere eo reconualeſcente. numero ſeq.
Rixe qui fuit initiuȝ in culpa eſſe dicitur: nec excuſatur a pena licet
defendendo percuſſerit.
4 Iniuriam ſi vulnerans remiſerit an agere poſſit.

1 S Irixati. Non ſummatur. ¶ †No. primo qđ
propter rixam percutiēs nō eſt im
munis a culpa ſeu delicto. Ad hoc vide no. per Bar.
2 in. l. ſi. ff. ad. l. cor. de ſicca. ¶ †Scđo no. qđ percutiēs
alterum tenet ad operas eius: et expenſas ex quibus
inutiliter agit. ¶ Tertio not. qđ percuti pōt ligno:
lapide: ⁊ pugno. Quid de alio intereſſe. Idem dicit Hoſti. ⁊ proba
3 tur hic iuramento taxatione premiſſa. j. eo. olim. †Quid ſi quis per
cuſſerit alium ſe defendendo. dic qđ ad expē. non tenetur: qđ eſt verū
niſi fuerit in culpa rixã incipiendo. ff. ad. l. acqui. l. ſcientiã. §. ſi quis
4 cuȝ aliter. ¶ †Quid ſi vulneratus remiſerit iniuriã: an poſſit agere.
Io. and. qđ ſic. de quo in Spe. de accuſa. §. v. ver. quid ſi vulneratus.
¶ Gl. in prin. literalis. ⁊ querit an habeatur ratio difformitatis. di
cit gl. qđ non: q liberū corpus non recipit extimationem. Dicit tñ
glo. qđ ſi homo ſit mortuus fit condēnatio quinquaginta ſolidoruȝ:
ſed illud non fit pro pena: ſed pro extimatione.

1 ☞ Damnum videtur dediſſe dans cauſam damni cui potuit pro
uidere.
2 Foueam faciens in loco priuato ſi ex ea inferatur damnum alicui vt
in eaȝ cecidit: vel prolapſus eſt non tenetur de dãno: ſecus ſi fecerit
in loco publico.

S I quis. Breue eſt. Predicatores intelligūt text.
de his qui aperiunt dubia ſcripturarū et
1 non ſoluunt ea. ¶ †Nota primo qđ dans cauſam dãni
cui prouidere potuit: damnum dediſſe videtur. Dñs qui
fodit eam: alias iniquū eſſet ipſum teneri: cum aliena culpa puniri
nō debeat: vt. c. queſiuit. de his que fi. a ma. par. capi. ¶ Querit cui⁹
erit id qđ eſt mortuū: dic. ſ. dñi ciſterne: nec tenebit mittere ad macel
2 lū: vt. j. c. j. qđ dicit Io. an. verū de boue: nō autē de aſino. ¶ †Opp.
gl. qđ nō teneatur ſi aperuerit ciſternã: lȝ quis cadat ibi. ff. ad. l. acq. l.
qui foueas. So. tenetur ſi hoc fecit in publico vt hic: alſ nō. Deinde
colligit qui occaſionem damni dat ⁊c.

1 ☞ De pauperie vel dãno bouis ſeu alterius animalis quadrupe
dis quando ⁊ quare dominus teneatur.

S I bos. ¶ No. primo qđ vitiū preſumitur purga
tum in tribus diebus: quaſi diceret ſm do
cto. qđ preſumatur quis ſciuiſſe ſpatio triū dierū. Si autē
ignoraret quis locus eſſet diſtinctioni glo. ij. ¶ Secūdo
1 no. quem puniri in eo in quo deliquit. ¶ †Glo. j. querit quare tene
tur de facto bouis: dicit glo. quia debuit bouē cuſtodire ⁊ diligentiã
adhibere. j. c. fi. Dixerūt tamen quidam qđ in dubio ſuperſtes tene
tur: quia preſumitur qđ tanquã fortior aggreſſus fuerit: qđ non pla
cet doc. hic: quia in dubio iudicandum eſt neutrū teneri per. §. alleg.
in glo. ¶ Opp. glo. de. l. j. §. cū arietes. ff. ſi qua. pau. fe. dica. vbi non
tenetur pretextu damni dati ab animali. Sol. intellige hāc ſm illam
quando meus bos fuit cauſa damni bouis alterius: ⁊ fuit principa
lis procurator. vide gloſ. ¶ Not. quod de iure naturali ex inſtinctu
permiſſa eſt defenſio.

1 ☞ A noxa vel damno illato an liberetur dominus dando ſeruum
ſeu animal damnum inferens pro noxa illata: ſecus ſi de ſciētia dñi
factum ſit. nu. ſeq.
2 Dãnū emendare non tenetur dñs qui dat ſeruū ſeu animal dãnum
inferēs pro noxa: alias non tenetur dñs vltra extimationē damni ni
ſi factum ſit de ſcientia domini.
3 De dãno illato qua actione conuenitur dãnū inferens.
4 De dãno vbi dñs tenetur an poſſit animal includi.

1 S I leſerit. ¶ †No. qđ dans damnū tenetur exti
matione dãni. Et dimiſerit. dic ⁊ pro
vel: quia idem ſi non dimiſerit: ſi tamen damnuȝ dederit:
pro damno tamen a ſe dato tenetur inſolidū: pro damno
dato ab animali ſufficit qđ det ſeruū pro noxa vt depaſcent dãnificã
do. Secus ſi non damnificando: quia forte tranſeundo ſine deuaſta
tione ſeu pro pabulo equi neceſſario vt in lib. feu. de pace tenenda. l.
2 quoniam dominia. §. ſi. qui incipit. quicūq. ¶ †Glo. oppo. qđ non
teneatur ad emendationem. j. c. fi. Sol. intellige niſi velit dare bouē
pro noxa: alias non tenetur vltra extimationem eius. Hoc intellige
niſi fuerit factum de ſcientia domini: quia tunc non liberatur dãdo
3 pro noxa: vt. l. ij. ff. de noxa. ¶ †Quero qua actione conuenitur. dic
qđ actione in factum. ff. de preſcrip. verb. l. qui ſeruãdarum. §. ſingu
4 las. ¶ †Quero an poſſit animal includi. dic qđ non: ex quo domi
nus ad damnum tenetur. ff. ad. l. acqui. l. qui intus. §. pōponius. Di
cit Io. an. qđ contrarium ſeruatur apud nos. de quo in Spe. de acti.
§. j. ſed pone inuenio: dic vt ibi.